

АНОТАЦІЯ

Режко Д.С. Організаційно-економічне забезпечення діяльності органів місцевого самоврядування в умовах економічної кризи. – Кваліфікаційна наукова праця на правах рукопису.

Дисертація на здобуття наукового ступеня доктора філософії за спеціальністю 051 «Економіка». – Український державний університет науки і технологій, Дніпро, 2026.

Дисертаційну роботу присвячено розвитку теоретико-методичних засад та розробленню практичних рекомендацій щодо удосконалення організаційно-економічного забезпечення діяльності органів місцевого самоврядування в умовах економічної кризи на основі впровадження сучасних підходів до стратегічного управління, цифрової трансформації, розвитку інформаційно-аналітичних систем та формування інтегрованого цифрового паспорта територіальної громади як інструменту підтримки управлінських рішень.

У роботі поглиблено теоретичні засади організаційно-економічного забезпечення діяльності органів місцевого самоврядування шляхом уточнення сутності місцевого самоврядування як адаптивної системи публічного управління, що функціонує в умовах економічної нестабільності, воєнних викликів і структурних трансформацій. Розширено наукові підходи до визначення ролі органів місцевого самоврядування як суб'єктів антикризового управління, фінансової стабілізації та забезпечення сталого розвитку територіальних громад.

Сформульовано авторський підхід до трактування поняття «органи місцевого самоврядування», який, на відміну від існуючих підходів, акцентує увагу на їх інституційній автономності, фінансовій спроможності, адаптивності до кризових змін та здатності забезпечувати соціально-економічний розвиток територій через використання сучасних механізмів управління, цифрових інструментів та принципів прозорого врядування.

Запропоновано концептуальний підхід до організаційно-економічного забезпечення діяльності органів місцевого самоврядування, що базується на інтеграції організаційних, фінансових, інформаційних та управлінських складових і передбачає використання інструментів цифровізації, фінансової автономізації, антикризового управління та міжмуніципальної взаємодії. Розроблено структурно-логічну схему організаційно-економічного забезпечення, яка дозволяє формувати адаптивну модель функціонування органів місцевого самоврядування в умовах економічної кризи та післявоєнного відновлення.

Сформульовано та систематизовано сучасні проблеми та виклики функціонування органів місцевого самоврядування в умовах економічної нестабільності та воєнного стану, серед яких визначено посилення фінансових обмежень, зростання навантаження на систему соціального забезпечення, погіршення інфраструктурного стану громад, кадровий дефіцит, недостатній рівень цифрової трансформації управлінських процесів, високу залежність від централізованого фінансування, обмеженість інвестиційних можливостей та низький рівень довіри населення до місцевих органів влади.

Запропоновано напрями адаптації зарубіжного досвіду організаційно-економічного забезпечення діяльності органів місцевого самоврядування до українських реалій, які передбачають створення національної системи кризової підтримки територіальних громад, розвиток цифрової інфраструктури місцевого самоврядування, розширення механізмів публічно-приватного партнерства, диверсифікацію джерел фінансування та впровадження адаптивних моделей управління для забезпечення фінансової стійкості й ефективного функціонування органів місцевого самоврядування в умовах воєнного стану та післявоєнного відновлення.

Проведено комплексний аналіз фінансово-економічної діяльності органів місцевого самоврядування України в умовах економічної та воєнної кризи. Досліджено трансформацію системи місцевих фінансів у процесі децентралізації, проаналізовано формування територіальних громад, структуру

доходів і видатків місцевих бюджетів, податкових надходжень, міжбюджетних трансфертів та фінансової спроможності громад.

Оцінено тенденції розвитку місцевих бюджетів України у 2018-2024 роках, визначено особливості трансформації бюджетних пріоритетів в умовах воєнного стану. На основі економіко-математичного моделювання здійснено оцінювання впливу фінансової політики органів місцевого самоврядування на рівень безробіття населення.

Розроблено множинну регресійну модель оцінювання впливу фінансово-економічних показників діяльності органів місцевого самоврядування на соціально-економічні результати розвитку територій та обґрунтовано напрями підвищення фінансової стійкості громад і адаптації бюджетної політики до кризових умов.

На прикладі Дніпровської міської територіальної громади проаналізовано сучасний стан організаційно-економічного розвитку, тенденції цифрової трансформації, демографічні процеси, функціонування локального ринку праці, стан інфраструктури та особливості надання адміністративних і соціальних послуг.

Запропоновано методичний підхід до комплексного оцінювання організаційно-економічної спроможності органів місцевого самоврядування, що базується на поєднанні кількісних індикаторів та експертних методів оцінювання і створює інформаційно-аналітичну основу для прийняття управлінських рішень.

Удосконалено підходи до оцінювання фінансової стійкості територіальних громад шляхом інтеграції ресурсного, бюджетного, інституційного та ризик-орієнтованого підходів. Розроблено алгоритм діагностики поточної фінансової стійкості місцевого бюджету та підхід до формування профілю фінансової стійкості територіальної громади на основі інтегрального оцінювання.

Обґрунтовано теоретико-методичний підхід до стратегічного планування бюджетного процесу територіальної громади в умовах кризи, який передбачає використання системи показників бюджетної збалансованості, фінансової самостійності та ефективності бюджетної політики. Розроблено структурно-

функціональну модель інтегрованого стратегічного управління бюджетним процесом, яка забезпечує перехід до проактивного управління місцевими фінансами.

Розвинуто теоретико-методичні засади цифровізації інформаційно-аналітичного забезпечення діяльності органів місцевого самоврядування шляхом інтеграції статистичних, фінансових, соціально-економічних і просторових даних.

Запропоновано концептуальний підхід до формування єдиного цифрового інформаційно-аналітичного простору територіальної громади та обґрунтовано доцільність використання цифрового паспорта територіальної громади як інтегрованого інструменту накопичення, систематизації, аналізу та візуалізації даних.

Сформовано структуру цифрового паспорта Дніпровської міської територіальної громади та визначено його функціонально-аналітичне наповнення, яке передбачає використання GIS-технологій, цифрових сервісів взаємодії з громадянами, аналітичних панелей, прогнозних модулів та інструментів моніторингу соціально-економічного розвитку території.

Ключові слова: організаційно-економічний механізм, органи місцевого самоврядування, територіальні громади, економіка, економічна криза, економічна невизначеність, децентралізація, місцеві бюджети, міжнародний досвід, фінансовий потенціал, фінансова стійкість, інформаційно-аналітичне забезпечення, цифровий паспорт.

ABSTRACT

Rezhko D.S. Organizational and economic support for the activities of local self-government bodies under conditions of economic crisis. – Qualifying scientific work on the rights of the manuscript.

Dissertation for the degree of doctor of philosophy in the specialty 051 «Economics». – Ukrainian State University of Science and Technology, Dnipro, 2026.

The dissertation is devoted to the development of theoretical and methodological foundations and the elaboration of practical recommendations for improving the organizational and economic support of local self-government bodies under conditions of economic crisis through the implementation of modern approaches to strategic management, digital transformation, the development of information and analytical systems, and the formation of an integrated digital passport of a territorial community as a tool for supporting managerial decision-making.

The study deepens the theoretical foundations of organizational and economic support for the activities of local self-government bodies by clarifying the essence of local self-government as an adaptive public governance system functioning under conditions of economic instability, wartime challenges, and structural transformations. Scientific approaches to defining the role of local self-government bodies as subjects of anti-crisis management, financial stabilization, and sustainable development of territorial communities have been expanded.

An authorial approach to interpreting the concept of «local self-government bodies» has been formulated, which, unlike existing approaches, emphasizes their institutional autonomy, financial capacity, adaptability to crisis-related changes, and ability to ensure socio-economic development of territories through the use of modern management mechanisms, digital tools, and principles of transparent governance.

A conceptual approach to the organizational and economic support of local self-government bodies has been proposed, based on the integration of organizational,

financial, informational, and managerial components and involving the use of digitalization tools, financial autonomization, anti-crisis management, and intermunicipal cooperation instruments. A structural and logical framework for organizational and economic support has been developed, enabling the formation of an adaptive model for the functioning of local self-government bodies under conditions of economic crisis and post-war recovery.

Modern problems and challenges affecting the functioning of local self-government bodies under conditions of economic instability and martial law have been formulated and systematized. These include increasing financial constraints, growing pressure on the social protection system, deterioration of community infrastructure, personnel shortages, insufficient levels of digital transformation in management processes, high dependence on centralized financing, limited investment opportunities, and low public trust in local authorities.

Directions for adapting international experience in organizational and economic support of local self-government bodies to Ukrainian realities have been proposed. These include establishing a national system of crisis support for territorial communities, developing digital infrastructure for local self-government, expanding public-private partnership mechanisms, diversifying funding sources, and implementing adaptive management models to ensure financial sustainability and effective functioning of local self-government bodies under martial law and during post-war recovery.

A comprehensive analysis of the financial and economic activities of local self-government bodies in Ukraine under conditions of economic and wartime crises has been conducted. The transformation of the local finance system within the decentralization process has been examined, including the formation of territorial communities, the structure of local budget revenues and expenditures, tax revenues, intergovernmental transfers, and the financial capacity of communities.

Trends in the development of local budgets in Ukraine during 2018-2024 have been assessed, and the peculiarities of transforming budget priorities under martial law have been identified. Based on economic and mathematical modeling, the influence of

the financial policy of local self-government bodies on the unemployment rate has been evaluated.

A multiple regression model has been developed to assess the impact of financial and economic indicators of local self-government bodies' activities on the socio-economic outcomes of territorial development, and directions for strengthening the financial sustainability of communities and adapting budget policy to crisis conditions have been substantiated.

Using the example of the Dnipro City Territorial Community, the current state of organizational and economic development, trends in digital transformation, demographic processes, the functioning of the local labor market, infrastructure conditions, and the peculiarities of providing administrative and social services have been analyzed.

A methodological approach to the comprehensive assessment of the organizational and economic capacity of local self-government bodies has been proposed. It is based on a combination of quantitative indicators and expert evaluation methods and creates an information and analytical basis for managerial decision-making.

Approaches to assessing the financial sustainability of territorial communities have been improved through the integration of resource-based, budgetary, institutional, and risk-oriented approaches. An algorithm for diagnosing the current financial sustainability of local budgets and an approach to forming a territorial community financial sustainability profile based on integrated assessment have been developed.

A theoretical and methodological approach to strategic planning of the budget process within territorial communities under crisis conditions has been substantiated. It involves the use of a system of indicators reflecting budget balance, financial independence, and the effectiveness of budget policy. A structural and functional model of integrated strategic management of the budget process has been developed to ensure the transition toward proactive management of local finances.

The theoretical and methodological foundations of digitalization of information and analytical support for the activities of local self-government bodies have been

further developed through the integration of statistical, financial, socio-economic, and spatial data.

A conceptual approach to the formation of a unified digital information and analytical space of a territorial community has been proposed, and the feasibility of using a digital passport of a territorial community as an integrated tool for data accumulation, systematization, analysis, and visualization has been substantiated.

The structure of the digital passport of the Dnipro City Territorial Community has been developed, and its functional and analytical content has been determined. It includes the use of GIS technologies, digital citizen interaction services, analytical dashboards, forecasting modules, and monitoring tools for socio-economic development of the territory.

Keywords: organizational and economic mechanism, local self-government bodies, territorial communities, economy, economic crisis, economic uncertainty, decentralization, local budgets, international experience, financial potential, financial sustainability, information and analytical support, digital passport.

СПИСОК ОПУБЛІКОВАНИХ ПРАЦЬ ЗА ТЕМОЮ ДИСЕРТАЦІЇ

Статті у наукових фахових виданнях України

1. Режко Д. С. Формування організаційно-економічного механізму розвитку територіальних громад в умовах економічної невизначеності // *Ефективна економіка*. 2024. № 8. DOI: <https://doi.org/10.32702/2307-2105.2024.8.101>

2. Бобиль В. В., Режко Д. С. Роль органів місцевого самоврядування в реалізації державної економічної політики розвитку регіонів в умовах воєнного стану // *Інвестиції: практика та досвід*. 2024. № 10. DOI: <https://doi.org/10.32702/2306-6814.2024.10.50>

3. Режко Д. С. Проблеми та перспективи розвитку органів місцевого самоврядування в умовах економічної кризи // *Інвестиції: практика та досвід*. 2024. № 24. DOI: <https://doi.org/10.32702/2306-6814.2024.24.145>

4. Режко Д. С. Динаміка фінансово-економічної діяльності органів місцевого самоврядування під час економічної кризи // *Ефективна економіка*. 2025. № 12. DOI: <https://doi.org/10.32702/2307-2105.2025.12.161>

5. Бобиль В. В., Режко Д. С. Міжнародний досвід підтримки органів місцевого самоврядування в кризових умовах: організаційно-економічний аспект // *Інвестиції: практика та досвід*. 2025. № 16. DOI: <https://doi.org/10.32702/2306-6814.2025.16.94>

6. Режко Д. С. Фінансово-економічні детермінанти стійкості територіальних громад у період кризових обмежень // *Інвестиції: практика та досвід*. 2026. № 6. DOI: <https://doi.org/10.32702/2306-6814.2026.6.298>

Тези доповідей та матеріали науково-практичних конференцій

7. Бобиль В. В., Режко Д. С. Специфіка впровадження інформаційних технологій в управлінській діяльність органів місцевого самоврядування // The 5th International scientific and practical conference «*Science and innovation of modern world*» (January 25-27, 2023) Cognum Publishing House, London, United Kingdom. 2023. 672 p. P. 580-583.

8. Режко Д. С. Роль місцевих органів влади у створенні сприятливого інвестиційного клімату громади // *Проблеми та перспективи розвитку залізничного транспорту*: матеріали 82 Міжнародної науково-практичної конференції, 20-21 квітня 2023 р. / за заг. ред. Ю. С. Пройдака, Р. В. Маркуля. УДУНТ. Дніпро, 2023. 428 с. С. 147-149.

9. Режко Д. С. Розвиток місцевих органів влади в умовах кризи // *Наука і сталий розвиток транспорту 2023*. Т. III: зб. тез доп. Всеукр. наук.-техн. конф. студентів і молодих учених, Дніпро, 27 жовт. 2023 р. Дніпро: УДУНТ, 2023. 174 с. С. 24-25.

10. Режко Д. С. Організаційно-економічне забезпечення діяльності органів місцевого самоврядування в кризових умовах // *Фінансово-економічні механізми розвитку підприємництва: теоретичний та практичний аспекти*: Збірник матеріалів V Всеукраїнської науково-практичної конференції здобувачів вищої освіти та молодих учених (22.11.2024 р.). – Дніпро: УДУНТ, 2024. 223 с. С. 170-171.

11. Бобиль В. В., Режко Д. С. Фінансова підтримка органів місцевого самоврядування під час економічної кризи: зарубіжний досвід та можливості для України // *Управління розвитком економічного середовища в умовах глобальних трансформацій* : збірник тез доповідей III Міжнародної науково-практичної конференції (Україна, м. Харків, 06-07 лютого 2025 року) / [Електронний ресурс]. Харків : ХНУ імені В. Н. Каразіна, 2025. 530 с. С. 173-175.

12. Режко Д. С. Децентралізація та фінансова автономія громад: проблеми та перспективи розвитку // *Фінансово-економічні механізми розвитку підприємництва: теоретичний та практичний аспекти*: Збірник матеріалів VI Всеукраїнської науково-практичної конференції здобувачів вищої освіти та молодих учених (27 листопада 2025 р.). Дніпро: УДУНТ, 2025. 181 с. С. 120-122.

13. Режко Д. С. Фінансова стійкість місцевого самоврядування в умовах війни: трансформація доходів, видатків та бюджетних пріоритетів // *Проблеми та перспективи фінансового забезпечення відновлення економіки України*: Матеріали II Міжнародної науково-практичної Інтернет-конференції 3-4 березня 2026 р.: Дніпро: ДДАЕУ, 2026. 528 с. С. 89-92.